

DŽEJMS S. A. KORI

USPON PERSEPOLISA

SEDMA KNJIGA PROSTRANSTVA

Preveo
Goran Skrobonja

■ Laguna ■

Naslov originala

James S. A. Corey
PERSEPOLIS RISING

Copyright © 2017 Daniel Abraham and Ty Franck
All rights reserved.

Translation copyright © 2019 za srpsko izdanje, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta
odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

USPON
PERSEPOLISA

Sadržaj

Prolog: Kortazar	11
Prvo poglavlje: Dramer	23
Drugo poglavlje: Bobi	34
Treće poglavlje: Santjago Džili Sing	44
Četvrto poglavlje: Holden	54
Peto poglavlje: Dramer	65
Šesto poglavlje: Holden	76
Sedmo poglavlje: Bobi	86
Osmo poglavlje: Sing.	97
Deveto poglavlje: Bobi.	111
Deseto poglavlje: Dramer	121
Jedanaesto poglavlje: Bobi.	131
Dvanaesto poglavlje: Holden	141
Trinaesto poglavlje: Dramer.	154
Četrnaesto poglavlje: Sing.	165
Petnaesto poglavlje: Bobi	178
Šesnaesto poglavlje: Sing	189
Sedamnaesto poglavlje: Holden.	200
Osamnaesto poglavlje: Bobi.	211
Devetnaesto poglavlje: Dramer	222
Dvadeseto poglavlje: Sing	233
Dvadeset prvo poglavlje: Holden	245
Dvadeset drugo poglavlje: Bobi.	255

Dvadeset treće poglavlje: Dramer	266
Dvadeset četvrto poglavlje: Sing	276
Dvadeset peto poglavlje: Holden	288
Dvadeset šesto poglavlje: Bobi	297
Dvadeset sedmo poglavlje: Dramer	308
Dvadeset osmo poglavlje: Holden	319
Dvadeset deveto poglavlje: Bobi	327
Trideseto poglavlje: Sing.	338
Trideset prvo poglavlje: Dramer	348
Trideset drugo poglavlje: Holden.	358
Trideset treće poglavlje: Bobi	368
Trideset četvrto poglavlje: Dramer	378
Trideset peto poglavlje: Sing	388
Trideset šesto poglavlje: Bobi	398
Trideset sedmo poglavlje: Aleks	409
Trideset osmo poglavlje: Sing	420
Trideset deveto poglavlje: Ejmos	430
Četrdeseto poglavlje: Naomi	440
Četrdeset prvo poglavlje: Sing	451
Četrdeset drugo poglavlje: Dramer.	462
Četrdeset treće poglavlje: Naomi	473
Četrdeset četvrto poglavlje: Bobi	484
Četrdeset peto poglavlje: Dramer.	494
Četrdeset šesto poglavlje: Sing	504
Četrdeset sedmo poglavlje: Bobi	514
Četrdeset osmo poglavlje: Klarisa	525
Četrdeset deveto poglavlje: Bobi	536
Pedeseto poglavlje: Sing	548
Pedeset prvo poglavlje: Dramer.	559
Pedeset drugo poglavlje: Naomi	570
Epilog: Duarte	581
Izjave zahvalnosti.	591

*Doktore Šenk,
S nama nikad nije lako*

Prolog: Kortazar

Prošle su gotovo tri decenije otkad su Paolo Kortazar i odbe-gla flota prošli kroz kapiju Lakonije. Bilo je to dovoljno vre-mena da se izgradi mala civilizacija, grad, kultura. Dovoljno vremena da se on uveri u to kako su tuđinski inženjeri projek-tovali protomolekul kao graditelja mostova. Bacili su ga među zvezde kao seme kako bi zauzeo svaki organski oblik života na koji naiđe i stvorio kapije prstena koje vode u džepni univer-zum, neksus između svetova. Sve dok nisu izumrli, spora zona i njeni prstenovi bili su čvorište carstva koje je prkosilo ljud-skom poimanju. A sada, ponovo će biti to. Mali mehanizam za gradnju mostova koji prevazilazi lokalno ustrojstvo sve je pro-menio za vaskoliko čovečanstvo.

Ali Paolo nije nimalo mario za čovečanstvo. Za njega su postojanje protomolekula i tehnologije koje ono otvara bili sveobuhvatni i ne samo što su menjali oblik vasseljene oko njega već su izmenili i njegov lični i profesionalni život. Decenijama mu je to bila jedina opsesija. U svađi kojom je okončana nji-hova veza, njegov poslednji dečko optužio ga je da je zapravo *zaljubljen* u protomolekul.

Paolo to nije mogao da poretne. Prošlo je toliko vremena otkad je Paolo osećao bilo šta nalik na ljubav prema drugom

---

ljudskom biću da je ostao bez konteksta za ono što se tako može kvalifikovati i ono što ne može. Svakako, proučavanje protomolekula i svih tih bezbroj ogranaka naučnih otkrića koji su iz njega proisticali obuzimalo je najveći deo njegovog vremena i pažnje. Shvatanje načinâ na koje protomolekul stupa u interakciju sa drugim tuđinskim artefaktima i tehnologijama nalagalo je rad koji bi potrajao više života. Nije se izvinjavao zbog svoje posvećenosti. Sićušna, divna čestica toliko bogata sadržanim informacijama bila je kao pupoljak ruže koji nikad ne prestaje da cveta. Bila je divna onako kako to ništa drugo nikada nije moglo da bude. Njegov ljubavnik nije bio u stanju da to prihvati, i kraj njihove veze je bio, sad kad bolje razmisli, neizbežan. Paolu je on nedostajao, na neki apstraktan način. Kao što bi mu nedostajao par komotnih cipela.

Bilo je toliko čudesnih stvari da mu ispune vreme.

Na ekranu ispred njega, rešetka od ugljenika rasla je i širila se u složenim isprepletenim šarama. U odgovarajućim uslovima okruženja i podesnoj sredini za rast, protomolekul je po pravilu gradio te rešetke. Stvoreni materijal bio je lakši od ugljeničkog vlakna iste zapremine i imao je veću snagu istezanja od grafena. Direktorat za tehnologiju Lakonskog vojnog saveta tražio je od Paola da istraži njegovu moguću upotrebu za oklope namenjene pešadijskim jedinicama. Zbog sklonosti rešetke da se trajno spaja sa ljudskom kožom bilo je to problematično sa inženjerskog stanovišta, ali je i dalje bilo divno.

Paolo podesi osetljivost struje elektrona i nagnu se prema monitoru, posmatrajući kako protomolekul uzima slobodne atome ugljenika i uredno ih plete u mrežu kao dete usredsređeno na igru.

„Doktore Kortazare“, reče neki glas.

Paolo odgovori gundanjem i odmahivanjem rukom koje je na svakom jeziku značilo: *Odlazi, zauzet sam.*

„Doktore Kortazare“, ponovi glas, uporno.

Paolo odvoji pogled od ekrana i okrenu se. Osoba blede puti i neodređenog pola stajala je u laboratorijskom mantilu i držala veliki ručni terminal. Paolo pomisli da se to stvorenje zove Katon? Kanton? Kantor? Nešto tome nalik. Jedan iz armije laboratorijskih tehničara. Kompetentan, koliko je Paolo mogao da se seti. Ali ovaj ga je sada prekinuo, pa će morati da snosi posledice. Nervozan izraz na Katonovom/Kantorovom/Kantonovom licu rekao mu je da je dotični svestan te činjenice.

Pre nego što je Paolo stigao da progovori, tehničar reče: „Direktor me je zamolio da vas podsetim na to da imate sastanak. Sa...“ – tehničarev glas se utiša, gotovo do šapata – „...njim. Sa Njim.“

Tehničar nije mislio na direktora. Postojao je samo jedan On.

Paolo isključí ekran i proveri jesu li sistemi nadzora sve snimili pre nego što je ustao.

„Da, naravno“, reče on. A onda, pošto se tih dana baš trudio: „Hvala ti. Kantore?“

„Katon“, odgovori tehničar sa vidnim olakšanjem.

„Naravno. Molim te da javiš direktoru da sam krenuo.“

„Trebalo bi i ja da pođem sa vama, doktore“, reče Katon, kucnuvši po ručnom terminalu kao da je ta činjenica negde na nekom spisku.

„Naravno.“ Paolo skinu mantil sa vešalice kraj vrata i pođe napolje.

Laboratorija za bioinženjering i nanoinformatiku Univerziteta Lakonije bila je najveća istraživačka laboratorija na planeti. Moguće i u čitavom ljudskom svemiru. Studentski grad se prostirao na bezmalo četrdeset hektara zemljišta na obodu glavnog grada Lakonije. Njegove laboratorije zauzimale su gotovo četvrtinu te površine. Kao i sve drugo na Lakoniji, bilo je to za red veličine krupnije nego što je trebalo da bude za ljude koji su je sada nastanjivali. Sazdano za budućnost. Za sve one koji će doći kasnije.

Paolo je žustro koračao šljunčanom stazom, usput bacajući pogled na monitor na podlaktici. Katon je trčkarao za njim.

„Doktore“, reče laboratorijski tehničar, pokazavši na drugu stranu, „dovezao sam kolica za vas. Nalaze se na parkingu C.“

„Dovezi ih okolo do Obora. Moram najpre nešto tamo da uradim.“

Katon je načas oklevao, uhvaćen između njegovog neposrednog naređenja i odgovornosti da mu bude pratilac.

„Da, doktore“, reče Katon, pa otrča u suprotnom smeru.

Dok je koračao, Paolo je pregledao spisak dnevnih zadataka kako bi bio siguran da nije zaboravio još nešto, a onda je navukao rukav preko monitora i podigao pogled prema nebu. Dan je bio divan. Lakonija je imala svetlo modroplavo nebo, sa malo raštrkanih oblaka belih poput vate. Ogromna struktura orbitalne građevinske platforme planete jedva se nazirala, u dugim kracima sa praznim prostorom između njih, poput masivnog oligonukleotida koji lebdi u svemiru.

Blagi vetar je nosio slabi miris spaljene plastike koji je lokalni pandan gljivica otpuštao zajedno sa onim što bi trebalo da budu spore. Lahor je njihao duge vlati pasje trave preko njegove staze. Sluzavci – otprilike u istoj ekološkoj niši kao i cvrčci, čak i sa nekoliko morfoloških sličnosti – koji su se držali za biljke šištali su na njega kad god bi im se previše približio. Nije imao pojma zašto je korov dobio ime pasja trava. Njemu je rastinje više ličilo na mačju vrbu. A davanje imena sluzavac insektnom pandanu koji liči na cvrčka sa četiri uda imalo je još manje smisla. Kao da u imenovanju lokalnog biljnog i životinjskog sveta nije bilo nikakvog naučnog postupka. Ljudi su jednostavno nabacivali imena pojedinim stvarima sve dok ne bi došlo do konsenzusa. To ga je nerviralo.

Obor se razlikovao od drugih laboratorijskih zgrada. Naložio je da mu zidovi budu sagrađeni od oklopnih tabli otpornih na jake udare, vakuumski zavarenih pod uglovima od devedeset

stepeni kako bi stvorili tamnu metalnu kocku stranice duge dvadeset pet metara. Na jedinom ulazu u zgradu četiri vojnika u lakom oklopu sa automatskim puškama stajala su pozorno.

„Doktore Kortazare“, reče jedan od četvorice, podigavši ruku u univerzalnom gestu koji je značio: *Prestanite da hodate*.

Paolo izvadi identifikacionu značku na uzici ispod košulje i pokaza je stražaru, koji je priključni na čitač. Onda dodirnu čitačem kožu na Paolovom ručnom zglobu.

„Lep dan“, reče stražar prijazno, osmehujući se dok je mašina radila svoje i poredila Paolovu identifikaciju s njegovim fizičkim merama i identifikacionim proteinima.

„Divan“, saglasi se Paolo.

Mašina zvonko obznani svoj pristanak na to da je posredi zaista Paolo Kortazar, rektor Lakonskog univerziteta i šef laboratorije za egzobiološke studije. Svi stražari su to znali na prvi pogled, ali ritual je bio važan iz više razloga. Vrata kliznuše i otvoriše se, a četvorica stražara stupiše u stranu.

„Želimo vam prijatan dan, doktore.“

„I ja vama“, reče Paolo dok je stupao u sigurnosnu vazдушnu komoru. Jedan zid zaštišta kad ga skrivene brizgalice zasušu vazduhom. Senzori na naspramnom zidu pretražiše ga ne bi li otkrili eksplozivne ili zarazne materijale. Možda čak i zle namere.

Trenutak kasnije šištanje prestade, i unutrašnja vrata vazdušne komore kliznuše u stranu. Tek tada Paolo začu stenjanje.

Obor, kako su ga svi zvali uprkos tome što nije imao zvanično ime bilo gde u dokumentaciji, bio je po obezbeđenju druga rangirana zgrada na Lakoniji, s dobrim razlogom. Tu je Paolo držao krdo svojih mlekulja.

To ime je poteklo iz jedne od prvih svađa s njegovim bivšim ljubavnikom. Ovaj je smerao time da ga uvredi, ali bila je to zgodna analogija. U Oboru su ljudi i životinje namerno zaraženi protomolekulom živeli do kraja života koji im je preostao. Pošto

bi tuđinska nanotehnologija jednom dograbila njihove ćelije i počela da se razmnožava, Paolovo osoblje je moglo da iz tela izvlači fluide i filtrira kritične čestice iz matičnog tkiva. Kad bi tela bila iscrpljena, svi preostali fluidi mogli su se spaliti bez ikakvog gubitka vrednosti. Bila su tamo dvadeset četiri boksa, ali trenutno ih je samo sedamnaest bilo zauzeto. Jednog dana, sa širom osnovnom populacijom, subjekata će biti u većem izboru.

Velika dela Lakonije zavisila su od komunikacije s tehnologijom koju je odavno mrtva tuđinska civilizacija ostavila za sobom. Protomolekul nije bio projektovan kao univerzalni kontrolni interfejs, ali bilo je modularnosti u tuđinskoj tehnologiji koja je dopuštala da on funkcioniše dovoljno često da rad napreduje. Paolov posao bio je da obezbeđuje potrebne aktivne uzorke. Jedan od njegovih poslova.

Dok je koračao prema svojoj kancelariji u zadnjem delu zgrade, zastao je na gazištu iznad jednog boksa. Pet-šest ljudi u ranim fazama zaraženosti tamaralo je po skućenom prostoru omeđenom metalnim zidovima. I dalje su bili u fazi pseudohe-moragične groznice, kada su ih tehničari nazivali Bljuvačima. Bili su sposobni jedino da posrću unaokolo, uz povremene silovite napade povraćanja. Tako se protomolekul starao da se zaraza brzo širi. Kada bi tela jednom bila uklonjena iz prostorije, svaki centimetar metalnih zidova i poda bio bi spržen kako bi se uništio sav biološki otpad.

Imali su samo jednu slučajnu zarazu u istoriji laboratorije, i Paolo je smerao da tako i ostane.

Doktor Očida, šef Obora i Paolov zamenik, primetio ga je s druge strane čekaonice i pohitao prema njemu.

„Paolo“, reče Očida, pljesnuvši ga po ramenu u prijateljskom pozdravu. „Taman na vreme. Pre jedan sat smo završili sa izvlačenjem matičnih kultura, a injekcije su pripremljene.“

„Prepoznajem onoga“, reče Paolo, pokazavši na maljavog, mišičavog muškarca u Oboru.

„Hm? O. Da, on je bio jedan od naših stražara, rekao bih. U njegovoj prijemnoj dokumentaciji stoji 'zanemarivanje dužnosti'. Možda su ga uhvatili kako spava na straži?“

„Testirao si ih?“, upita Paolo. Nije ga zaista bilo briga za maljavog muškarca u boksu, a Očidin odgovor je zadovoljio njegovu radoznalost.

Očidi je bio potreban trenutak da shvati da su se vratili na prvobitnu temu. „O, da. Triput sam testirao uzorke na čistoću. Lično.“

„Idem odavde pravo u Zgradu vlade“, reče Paolo, okrenuvši se da pogleda Očidu u oči.

Pošto je znao šta ga Paolo zapravo pita, njegov pomoćnik odgovori: „Razumem. Ove injekcije tačno ispunjavaju tvoje specifikacije.“

Ukoliko bilo šta krene po zlu, obojica su znali da će sledeći završiti u Oboru. Bili su vredni, ali ne toliko da ne odgovaraju za posledice. Niko nije bio takav. U tome i jeste bio smisao Lakonije.

„Odlično“, reče Paolo, osmehnuvši se Očidi prijateljski, iako mu zapravo nije bilo do osmehivanja. „Poneću ih sa sobom.“

Očida mahnu nekome u uglu prostorije, i jedna tehničarka pritrča sa srebrnastom metalnom akten-tašnom. Pruži tašnu Paulu i udalji se.

„Još nešto?“, upita Očida.

„Vidim začetak neke izrasline“, reče Paolo i pokaza na koštanu mamuzu koja je štrčala iz kičme maljavog muškarca.

„Da“, saglasi se Očida. „Još malo i biće spremni.“

Posle toliko duge saradnje sa Vinstonom Duarteom, Paolo je nalazio mnogo razloga za divljenje tom čoveku. Visoki konzul je bio inteligentan, sklon zapanjujućim skokovima u poimanju složenih tema, ali je i dalje bio odmeren i promišljen u odlučivanju.

Duarte je cenio tuđe savete, ali je bio odlučan i čvrst jednom pošto bi prikupio informacije. Mogao je da bude harizmatičan i topao bez ikakvog utiska pritvornosti ili neiskrenosti.

Ali više od svega ostalog, Paolo je poštovao kod njega potpuno odsustvo pretencioznosti. Mnogi nedostojniji ljudi na položaju apsolutnog vojnog diktatora čitave planete okružili bi se pompom i blistavim palatama. Duarte je umesto toga podigao Zgradu lakonske vlade. Ogromna kamena građevina koja se nadnosila nad ostatkom prestonice i dalje je nekako izgledala ohrabrujuće, a ne zastrašujuće. Kao da su njena stamenost i veličina služile samo kako bi se tu obavljali važni poslovi i rešavali ozbiljni problemi. A ne tome da uzdižu one koji se unutra nalaze.

Katon je vozio Paolova mala kolica širokom ulicom koja je vodila do prednjeg ulaza u zgradu. Tamo nije bilo drugih vozila. Ulica se završavala visokim kamenim zidom, uskom kapijom, i stražarskim mestom. Paolo siđe sa kolica, ponevši sa sobom metalnu tašnu.

„Nema potrebe da me čekaš“, reče Paolo Katonu.

Tehničar nije progovarao otkad ga je pokupio ispred Obora, i činilo se da mu je laknulo što je slobodan. „Da, doktore. Pozovite ako...“ Ali Paolo je već išao dalje. Čuo je pištanje električnog vozila dok se udaljavalo.

Uska kapija se otvorila dok je prilazio, i dva vojnika napustila su stražarsko mesto i priključila mu se bez ijedne reči. Oni nisu bili nalik na oklopljene čuvarе koji su stražarili na univerzitetu. Bili su to oklopi za uvećanje snage sazdani od uzglobljenih kompozitnih ploča, sa ugrađenim raznovrsnim oružjem. Oklopi su bili iste tamnoplave boje kao i zastava Lakonije, sa istim parom stilizovanih krila. Feniks, pomisli on, ali mogla je to da bude i neka vrsta grabljivice. Zbog prijatne boje, smrtonosne ratne mašine izgledale su tu neumesno. Njihovi koraci po kamenom dvorištu i tiho brujanje motornih odela bili su jedini zvuci koji su ih pratili do ulaza u Zgradu vlade.

Na vratima su ga njegova dva čuvara zaustavila, a onda se razmakla sa obe strane. Paolo zamisli da može da oseti golicanje rendgenskih zraka i milimetarskih talasa koji su odskakali od njegovog tela dok su ga skenirali od glave do pete. Posle dugog trenutka iščekivanja jedan od njih reče: „Visoki konzul vas čeka u medicinskom krilu“, i oni se onda okrenuše i udaljiše.

„Tehnički, da. Snovi su prestali“, reče Duarte dok je Paolo zavlačio iglu intravenoznog porta u venu na podlaktici i lupkao po njoj. Iz iskustva je znao da Duarte sam sebi skreće pažnju kako ne bi spustio pogled i video kako igla ulazi. Bilo je dirljivo videti da se najmoćnije ljudsko biće u vasioni i dalje pomalo ušteže pred iglama.

„Zaista?“, upita Paolo. Nije to bilo uzgredno pitanje. Sporedni efekti neverovatno eksperimentalnog lečenja kojem je Duarte bio podvrgnut morali su pomno da se prate. „Pre koliko vremena?“

Duarte uzdahnu i zatvori oči. Ili se opuštao dok je prva mešavina sedativa ulazila u njegove vene, ili je pokušavao da se seti tačnog datuma, ili oboje. „Poslednji sam sanjao pre jedanaest dana.“

„Siguran si?“

„Da“, reče Duarte s osmehom, ne otvarajući oči, „siguran sam. Pre jedanaest dana sam poslednji put spavao.“

Paolo umalo ne ispusti cev za infuziju koju je priključivao na port. „Nisi spavao *jedanaest dana*?“

Duarteove oči se konačno otvoriše. „Uopšte se ne osećam umorno. Baš naprotiv. Iz dana u dan osećam se sve energičnije i zdravije. Siguran sam da je to sporedni učinak lečenja.“

Paolo klimnu glavom na to, premda nešto takvo nije očekivao. Želudac mu se malo stegnu od brige. Ako je postojao tako ekstremno sporedan učinak, šta bi onda tek moglo da ih čeka?

Zamolio je Duartea da sačeka dok ne budu imali više podataka, ali čovek je zahtevao da krenu napred, i on tome nije mogao da se usprotivi.

„Vidim taj izraz, prijatelju stari“, reče Duarte, osmehnuvši se još više. „Nema razloga da brineš. Lično pratim to. Da je bilo šta izbačeno iz ravnoteže, pozvao bih te pre nekoliko nedelja. Ali osećam se fantastično. U meni se ne gomilaju otrovi od premora, a po krvnoj slici se ne bi reklo da sam u psihozi. A sada i svakog dana imam još osam dodatnih sati za rad. Niko srećniji od mene.“

„Naravno“, odgovori Paolo. Završio je kačenje kese za infuziju sa protomolekulom modifikovanim ljudskim matičnim ćelijama za port. Duarte tiho uzdahnu kad mu hladna tečnost poteče u venu. „Ali molim te, ne zaboravi da mi šalješ takve pojedinosti, čak i kad se čini da ne predstavljaju problem. Životinjski modeli nikada nisu savršeni, a ti si prvi čovek podvrgnut ovakvom tretmanu. Praćenje učinka neverovatno je važno da bi se...“

„Slaću ih“, odgovori Duarte. „Potpuno sam siguran da u tvojoj laboratoriji sve funkcioniše upravo kao što treba. Ali postaraću se da ti moj lični lekar šalje sve svoje dnevne zabeleške.“

„Hvala, vrhovni konzule“, reče Paolo. „Uzeću ti i malo krvi da je moji ljudi analiziraju. Tek toliko da budemo sigurni.“

„Šta god ti zatreba“, reče Duarte. „Ali dok smo nasamo, molim te da mi se ne obraćaš sa 'vrhovni konzule'. Vinston je sasvim u redu.“ Duarteov glas je postao sentimentaln i Paolo je video da sedativi imaju efekta. „Želim da svi radimo zajedno.“

„I radimo zajedno. Ali telu je potreban mozak. Liderstvo, zar ne?“ odgovori Paolo. Pusti da se kesa za infuziju isprazni, a onda izvuče mali uzorak Duarteove krvi i smesti ga u metalnu tašnu, pa tiho prionu na skeniranje čitavog tela. Zahvaljujući tretmanu, u Duarteovom telu počelo je da raste nekoliko novih organa koje su projektovani najbolji eksperimentalni fiziolozi na

---

planeti i primenili ih korišćenjem lekcija naučenih zahvaljujući većitom bujanju protomolekula. Ali još je toliko toga moglo da krene po zlu, i praćenje razvoja promena u Duarteu bilo je najvažniji aspekt Paolovog posla. Uprkos Duarteovoj toplini i iskrenom prijateljstvu koje je on ispoljavao, ako bi se bilo šta dogodilo vladaru Lakonije, ubrzo zatim bi usledilo njegovo smaknuće. Vezavši Paolovu bezbednost za svoju, Duarte je mogao da garantuje da će naučnik učiniti za njega sve što može. Obojica su to razumeli, i nije tu bilo nikakve zle krvi. Paolova smrt zapravo ne bi bila kazna. Samo jasan podsticaj da ne dopusti svom pacijentu da umre.

Kad su međuljudski odnosi posredi, ovaj je verovatno bio najpošteniji koji je Paolo ikada iskusio.

„Znaš, Vinstone, da će ovo biti veoma dug proces. Možda postoje disbalansi dovoljno mali da se ne pojave godinama. Decenijama.“

„Vekovima“, reče on, zaklimavši glavom. „Nije savršeno, znam. Ali radimo ono što moramo. I ne, družte stari. Žao mi je, ali nisam se predomislio.“

Paolo se upita nije li sposobnost čitanja misli još jedan neočekivani sporedni učinak tretmana. Ukoliko jeste... pa, bilo bi to interesantno. „Nisam predlagao da...“

„Da se i ti podvrgneš tretmanu?“, reče Duarte. „Naravno da jesi. I *trebalo* je da to predložiš. Da se zalažeš za to što bolje možeš. Ne verujem da ćeš me naterati da se predomislím, ali veoma bih voleo kad bi uspeo u tome.“

Paolo pogleda u svoje šake, izbegavajući Duarteove oči. Prkos bi lakše podneo. Melanholija u glasu tog čoveka bila je uznemirujuća na način koji je teško mogao da razume.

„Znaš šta je ironično?“, reče Duarte. „Oduvek sam odbacivao zamisao o velikanima. Uverenje da ljudsku istoriju formiraju pojedinci umesto širokih društvenih snaga? Romantično, ali...“ On neodređeno odmahnu rukom, kao da meša maglu.

„Demografski trendovi. Ekonomski ciklusi. Tehnološki napredak. Sve su to mnogo moćniji predviđači od bilo koje osobe. Opet, eto mene. Poveo bih te sa sobom da mogu, znaš. Ali izbor nije na meni. Ovde bira istorija.“

„Istorija bi trebalo da se predomisli“, reče Paolo.

Duarte se zakikota. „Razlika između nule i jedan je čudesna. Ali čudesna je onoliko koliko je to moguće. Neka bude dvoje. Troje. Stotinu. Onda to postaje samo još jedna oligarhija. Trajni izvor nejednakosti da iznedri ratove koje pokušavamo da okončamo.“

Paolo se oglasi tihim zvukom koji se mogao pogrešno protumačiti kao saglasnost.

„U istoriji su najbolji vladari bili kraljevi i carevi“, reče Duarte. „Najgori takođe. Jedan kralj-filozof bi mogao da postigne velike stvari u svom životnom veku. A njegovi unuci bi to mogli da upropaste.“

Duarte zastanja kada mu Paolo izvuče port za iglu iz ruke. Nije morao da previje ranu. Rupa se zatvorila pre nego što je iscurila makar i kap krvi. Nije se formirala čak ni krasta.

„Ako želiš da stvoriš trajan, stabilan društveni poredak“, reče Duarte, „samo jedan čovek sme da bude besmrtan.“

Prvo poglavlje: Dramer

Habitacioni prsten stanice za transfer kod Lagranža 5 bio je tripud širi od onoga na kojem je Dramer stanovala na stanici Tiho, pre pola svog životnog veka. STL-5 je imala kancelarija koliko i omanji grad, sa istim zidovima od lažnog mermera i blagim osvetljenjem punog spektra kao i ona koju su njoj dali, sa istim ležajevima za ubrzanje i vodenim tuševima kakvim su bile opremljene njene tamošnje odaje. Vazduh je neprestano mirisao na smese terpena, kao da je stanica najveća hrizantema u vasioni. Kupola u središtu stanice imala je dokove za stotine brodova i skladišta koja su izgledala toliko brojna i duboka da bi njihovo punjenje ostavilo Zemlju praznu poput iscedene mešine za vodu. Svi ti dokovi i skladišta sada su mirovali, ali već sutra to će se promeniti. STL-5 se otvarala za poslovanje, i čak ovako umorna, čak i ovako ozlojeđena zbog toga što je morala da prevali pola puta kroz ceo sistem zbog onoga što je u suštini bilo svečana ceremonija presecanja trake, osećala je i uzbuđenje. Posle tri decenije borbe, Majka Zemlja se otvarala za poslovanje.

Planeta je svetlucala na njenom zidnom ekranu, sa izuvijanim visokim belim oblacima i delićima još zelenkastog mora ispod njih. Terminator se polako pomerao i vukao prekrivač

tame i svetla gradova za sobom. Brodovi Mornarice Zemaljsko-marsovske koalicije lebdele su oko nje, tačkice tame koje su plivale u visokom moru vazduha. Dramer se nikada nije spustila u taj bunar, a sada, po uslovima sporazuma koji je potpisala u ime sindikata, nikada to neće ni moći da učini. Nije joj to smetalo. I ovako su je kolena povremeno boluckala. Ali kao umetničko delo, Teru je bilo teško prevazići. Čovečanstvo je dalo sve od sebe da razvali to jaje koje se polako okretalo. Preterano naseljavanje, eksploatacija, atmosferska i okeanska neravnoteža, pa onda tri udara meteorima vojnog kalibra, a svaki od njih bio je sposoban da sjebe dinosauruse. A eto nje i dalje tu, poput vojnika. Prekrivene ožiljcima, slomljene, preuređene, ponovo izgrađene i stvorene.

Trebalo je da vreme izleči sve rane. Za Dramer, to je samo bio lep način da se kaže kako će se, ako dovoljno dugo sačeka, ispostaviti da je sve što joj izgleda važno zapravo beznačajno. Ili makar nije onoliko značajno koliko je mislila da jeste.

Vreme, uz kombinovanu ekspertizu marsovskog projekta teraformiranja koji je posrtao usled gubitka mandata, beskrupuloznu upravu Zemljinog političkog sektora i ogromno tržište više od hiljadu i trista svetova kojima su bili potrebni biološki supstrati za gajenje hrane koju ljudi zaista mogu da jedu, povuklo je Zemlju, sporo i uz posrtanje, natrag u stanje funkcionalnosti.

Njen sistem se oglasi učtivim tihim praskom kao da je neko prelomio bambus. Glas njenog ličnog sekretara začu se posle toga nalik na gutljaj viskija.

„Madam predsednice?“

„Samo malo, Vone“, reče ona.

„Da, madam. Ali generalni sekretar Li bi da porazgovara sa vama pre ceremonije.“

„Zemaljsko-marsovska koalicija može da sačeka posle koktela. Nemam nameru da otvorim ovu stanicu tako što ću skakati svaki put kad se ZMK nakašlje. Bio bi to loš presedan.“

„Razumem. Srediću to.“

Sistem drvenasto čvrknu, što je značilo da je ponovo imala potpunu privatnost. Ona se zavali u fotelju, pogledavši slike usađene u zid iza njenog stola. Bili su to svi predsednici Transportnog sindikata pre nje: Mićio Pa, zatim Tjon, Voker, Sandžrani, i njeno mršavo, strogo lice koje je gledalo u nju s kraja. Mrzela je tu sliku. Na njoj je izgledala kao da je upravo pojela nešto kiselo. Prva verzija izgledala je kao nešto skinuto sa foruma za ljude bez partnera. Ova je makar izgledala dostojanstveno.

Ta slika će za većinu članova Transportnog sindikata biti jedino što će od nje videti. Hiljadu i trista svetova, i najduže za jednu deceniju većina će, ako ne i svi, imati sopstvene verzije STL-5. Stanice za primopredaju koje obeležavaju mehur praznine tamo gde prestaje sfera kontrole planete, a počinje sfera kontrole sindikata. Sve što je kolonijama potrebno iz prvog doma čovečanstva ili međusobno, pelo se uz bunare gravitacije. To je bio problem stanovnika unutrašnjih planeta. Prebacivanje od jednog do drugog sistema bilo je u domenu Pojasa. Stari nazivi. Stanovnici unutrašnjih planeta. Stanovnici Pojasa. Zadržali su se zato što je jezik tako zadržavao stvari, čak i kada se stvarnost oko njih menjala.

Zemaljsko-marsovska koalicija bila je nekada glavčina čovečanstva – sam centar za stanovnike unutrašnjih planeta. Sada je ona bila značajni krak u točku čije je središte bila stanica Medina. Tamo gde čudne tuđinske sfere počivaju usred ne-svemira koji povezuje sve kapije prstenova. Tamo gde se nalaze njene civilne odaje kada ona ne boravi u gradovima praznine. Tamo gde je Saba, kad nije na svom brodu ili sa njom. Stanica Medina je za nju bila dom.

Samo što je čak i za nju plavetnocrni disk Zemlje na ekranu takođe bio dom. Možda to neće večno ostati tako. Bilo je dece dovoljno stare da glasaju koja pojma nisu imala šta znači živeti pod samo jednim suncem. Ona nije znala šta će Zemlja, Mars

---

ili Sol značiti za njih. Možda će ta atavistička melanholija tik ispod njene grudnjače umreti zajedno sa generacijom kojoj ona pripada.

Ili je možda samo umorna, nadrždana i željna malo sna.

Bambus ponovo puče. „Madam?“

„Evo me, stižem.“

„Da, madam. Ali imamo prioritetnu poruku od kontrole saobraćaja na Medini.“

Dramer se nagnu napred, spustivši dlanove na hladni sto. Sranje. Sranje sranje sranje. „Jesmo li izgubili još jedan?“

„Ne, madam. Nema izgubljenih brodova.“

Ona oseti kako strepnja malo popušta stisak. Ne sasvim. „O čemu se onda radi?“

„Izveštavaju o neplaniranom tranzitu. Neki teretnjak, ali bez primopredajnika.“

„Ozbiljno?“, reče ona. „Zar su mislili da ga nećemo primetiti?“

„To ne bih znao“, reče Von.

Ona podiže administrativni snimak sa Medine. Tu je mogla da dođe do svega iz svog domena – do kontrole saobraćaja, ekoloških podataka, proizvodnje energije, skupova senzora u svakom odsečku elektromagnetnog spektra. Ali zbog svetlosnog kašnjenja sve je bilo malo starije od četiri sata. Svako njeno naređenje usledilo bi osam, osam i po sati po podnošenju zahteva za to. Ogromna tuđinska inteligencija koja je proizvela kapije prstena i masivne ruševine u sistemima iza njih pronašla je način da manipuliše daljinom, ali brzina svetlosti je bila brzina svetlosti, i činilo se da će uvek to i ostati.

Prošla je kroz zapise, pronašla relevantni odeljak, pustila.

Ovde Medina. Conferme. Uobičajeno mirno za kontrolu saobraćaja.

U glasu koji je odgovorio bilo je malo smetnji. Zbog uticaja kapija. *Ovde teretnjak Žestoko sletanje sa Kastilje. Prilazimo, Medino. Prenosimo svoj status.*

Pojavi se novi prozor. Brodski status malog teretnjaka. Marsovski dizajn. Stari, ali ne i antikvarni. Kontrolni je trebalo nekoliko sekundi da odgovori.

Visé bien, Źestoko sletanje. Tranzit odobren. Kontrolni kôd je – jebote! Prekini, Źestoko sletanje! Ne ulazi u tranzit!

Iznenadni skok na krivulji bezbednosti i status uzbune zatrepao je crveno. Trag novog pogona pojavio se na kontrolnoj tabli Medine, sa repom koji je hujao kroz mrak bez zvezda u sporoj zoni.

Bilo je gotovo. Sve je to bilo gotovo pre više sati, ali Dramer je svejedno osetila da joj srce ubrzava. Kontrola je vikala na novi brod da se predstavi, a elektromagnetni topovi su se aktivirali. Ako su opalili, svi na neovlašćenom brodu već su bili mrtvi.

Krivulja bezbednosti je opala, poremećaj stvoren masom i energijom koje su prolazile kroz prsten slabio je sve dok nije prešao preko praga. Brod uljez se okrenuo pod jakim potiskom i suknuo kroz drugu kapiju podigavši ponovo krivulju dok je bežao.

Kontrola je psovala na nekoliko jezika, šaljući poruke za pripravnost trima drugim dolaznim brodovima. *Źestoko sletanje* je ćutalo, ali podaci iz njegovog sistema pokazivali su bolno jak potisak dok se brod udaljavao, prekinuvši prilazak kapiji Kastilje.

Vratio se u prethodno stanje posle umalo izbegnute nesreće. Nemarni govнар je ušao iz Friholda i prešao u Oberon. Naravno, bilo je tako. Radijacija iscurila iz kapije Oberon pokazivala je da je brod uspeo. Iako je tako isekao krivulju bezbednosti, nije nestao. Ali da je *Źestoko sletanje* prošlo kao što je bilo planirano, jedan ili oba broda mogla su da iščeznu tamo gde su brodovi nestajali posle neuspešnog tranzita.

Kratkoročno, to je značilo da će *Źestokom sletanju* biti dodeljen drugi termin. Zbog toga će doći do lančanog kašnjenja.

Desetine brodova će možda morati da promene potisak i koordiniraju nove tranzite. To nije bila pretnja, ali jeste bila gnjavaža.

I nimalo dobar presedan.

„Treba li da odgovorim“, upita Von, „ili biste se radije lično pozabavili time, madam?“

Bilo je to odlično pitanje. Politika je donosila sa sobom niz posledica. Ako ona povuče obarač, izda naređenje da sledeći brod koji prođe bez ovlašćenja bude pretvoren u staro gvožđe i kajanje, moraće da ostane pri tome. Neko kome je to išlo mnogo bolje nego njoj naučio ju je da bude veoma obazriva kada čini nešto što nije spremna da čini svaki put nadalje.

Ali, bože, kako je to primamljivo bilo.

„Neka Medina registruje tranzit, puni trošak doda kao stavku Friholdu i Oberonu, kao i penale za kašnjenje koje su izazvali“, reče ona.

„Da, madam“, reče Von. „Još nešto?“

Da, pomisli ona, ali još ne znam šta.

Sala za konferencije bila je projektovana za ovaj trenutak. Zasvođena tavanica izgledala je grandiozno kao katedrala. Generalni sekretar Zemlje Li stajao je na svom podijumu i okretao ozbiljno ali zadovoljno lice pred kamerama desetina različitih pažljivo odabranih informativnih kanala. Dramer se trudila da radi isto što i on.

„Predsednice Dramer!“, uzviknu jedan novinar, podigavši ruku kako bi joj privukao pažnju isto onako kako su to verovatno radili i ljudi na rimskim forumima. Njen podijum joj saopšti da se čovek zove Karlajl Hajam i da pripada kancelariji Munve Ilba sa Cerere. Desetine drugih larmale su kako bi takođe privukli njenu pažnju.

„Hajame?“, reče ona, s osmehom, i ostali se utišaše. Zapravo, ovaj deo joj se donekle i dopadao. Godio je nekoj njenoj davno

zaboravljenoj ambiciji da nastupa na pozornici, a ovo je bilo jedno od malobrojnih mesta na kojima je osećala da zaista ima nekakvu kontrolu. Njen rad je uglavnom ličio na pokušaje da vrati vazduh u probušeni balon.

„Kakva je vaša reakcija na zabrinutost Martina Karčeka zbog stanice za transfer?“

„Morala bih to najpre da čujem“, reče ona. „Moj dan ne traje neograničeno.“

Novinari se zakikotaše i ona primeti radost među njima. Da, otvarali su prvu primopredajnu stanicu. Da, Zemlja se pripremala da se istetura iz godina ekološke krize i pojača aktivnu trgovinu sa kolonijama. Svi su oni samo želeli da se nekoliko političara međusobno javno zadeva.

I to je bilo u redu. Sve dok oni obraćaju pažnju na sitnice, ona će moći da radi na krupnijim stvarima.

Generalni sekretar Li, muškarac širokog lica sa bujnim brkovima i žuljevitim šakama fizičkog radnika, pročisti grlo. „Ako smem da kažem“, reče on. „Uvek ima ljudi koji strepe od promena. I to je *dobro*. Promena se mora nadzirati, podešavati i dovoditi u pitanje. Ali taj konzervativni stav ne treba da obuzdava progres ili suzbija nadanja. Zemlja je prvi i najstvarniji dom čovečanstva. Tlo iz kojeg smo svi, koji god sistem sada da nastanjujemo, najpre iznikli. Zemlja će uvek, *uvek*, biti ključna za velike projekte čovečanstva u vasioni.“

Neosnovano hrabre reči. Zemlja je slavila istorijski trenutak ogromne važnosti, a to je možda bila stvar treća po važnosti u njenom rasporedu. Ali kako reći jednoj planeti da ju je istorija zaobišla? Bolje je klimati glavom i osmehivati se, uživati u trenutku i šampanjcu. Kad se ovo završi, moraće da se vrati na posao.

Prošli su kroz očekivana pitanja: hoće li ponovni pregovori o tarifnim sporazumima biti održani pod nadzorom Dramer ili bivšeg predsednika Sandžranija, hoće li Transportni sindikat

---

ostati neutralan u osporenim izborima na Novoj Kataloniji, hoće li razgovori o statusu Ganimeda biti održani na Luni ili na Medini. Postavljeno je čak i jedno pitanje o mrtvim sistemima – Haronu, Adru i Naraki – gde su kapije prstena vodile do stvari mnogo čudnijih nego u planetarnim sistemima u zoni Zlatokose. Generalni sekretar Li je izbegao da odgovori na to, i bolje što je tako uradio. Dramer se ježila na pomisao o mrtvim sistemima.

Pošto su završili sa konferencijom za štampu, Dramer je pozirala na desetak fotografskih sesija zajedno sa generalnim sekretarom, visoko rangiranim administratorima ZMK i slavnim ličnostima sa planeta – tamnoputom ženom u svetloplavom sariju, bledim muškarcem u svečanom odelu, dvojicom komično istovetnih muškaraca u istim zlatnim smokinzima.

Jednim delom svog bića uživala je i u tome. Podozrevala je da zadovoljstvo zbog toga što se Zemljani tiskaju kako bi došli do uspomene na boravak u društvu vođe stanovnika Pojasa loše govori o njoj na neki neodređeni duhovni način. Ona je odrasla u univerzumu u kojem su ljudi poput nje bili za jednokratnu upotrebu, i živela je dovoljno dugo da je točak sreće digne iznad Zemljinog neba. Svi su želeli da im Pojas bude prijatelj, pošto je sada taj termin značio više od oblaka poluprekopanih komada otpada zarobljenih između Marsa i Jupitera. Za decu koja se danas rode, Pojas će biti nešto što povezuje čitavo čovečanstvo i drži ga na okupu. Semantičko pomeranje i politička promena. Ako je najgora posledica svega toga bilo malo njene zluradosti, njoj to nije nimalo smetalo.

Von je čekao u malom predvorju. Lice mu je bilo mreža bora kakvom bi se ponosio planinski lanac, ali njemu je uspevalo da to nosi sa stilom. Svečani sako bio mu je krojen tako da podseća na staromodna odela za vakuum. Obeležja tlačenja nad njima preuređena u visoku modu. Vreme leči sve rane, ali ne briše ožiljke koliko ih krasi.

„Imate jedan sat pre prijema, madam“, reče on dok je Dramer sedala na kauč i trljala stopala.

„Razumem.“

„Mogu li nešto da vam donesem?“

„Uski snop sa enkripcijom i osiguranu privatnost.“

„Da, madam“, reče on bez oklevanja.

Kad su se vrata zatvorila za njim, ona je uključila sistemsku kameru i namestila. Plan koji joj se formirao u glavi sve vreme tokom ceremonije bio je spreman. Svi delići i komadići koji su joj bili potrebni da ga ostvari. I što pre to bolje. Kazna je delovala najbolje kada nije bilo procepa između prestupa i posledica, ili su tako makar njoj govorili. Ali bilo je i stvarne prednosti u tome da se prestupniku dâ vremena da oseti ukus sopstvenog kajanja.

Najbolje je bilo kad je mogla da izvede i jedno i drugo.

Pritisla je komandu za snimanje.

„Kapetane Holdene“, reče ona. „Povezujem vas sa podacima o neovlašćenom tranzitu iz Friholda u Oberon koji se danas dogodio. Takođe vam dajem pristup bezbednosnoj proceni sistema Frihold. Nema tu mnogo toga. Jedna nastanjiva planeta malo manja od Marsa, još jedna koja se može eksploatisati ako vam ne smeta previše azota i cijanida u vazduhu. Guverner Friholda zove se...“

Proverila je podatke i zakašljala se od prezira i smeha.

„Pejn Hjuston. Pretpostavljam da je to ime sam izabrao, i da mu ga nije nadenula mamica. Kako god bilo, šaljem vas sa izvršnim mandatom tako da možete odmah da krenete. Nateraću Emili Santos-Baku i bezbednosni komitet da dobro to pročešlja pre nego što stignete tamo, tako da će s te strane biti sve u redu.“

Zvanična misija vam je da prenesete poruku da su uzastopna Friholdova kršenja smernica Transportnog sindikata dovela do krivičnog postupka, i da zabranjujem sav saobraćaj iz Friholdovog sistema i u njega na tri godine. Kad vas bude pitao da li

je to u zemaljskim godinama, odgovor je potvrđan. Zakačiče se on za to, zato što je posredi takva vrsta kretena.

Nezvanična misija vam je da ne brzate. Hoću da Frihold i svi sistemi njemu nalik vide kako im se bojni brod primiće nedeljama, ne znajući šta će ovaj učiniti kada tamo stigne. Naložiću svom osoblju da pripremi uobičajeni ugovor o delu. Ako ne možete da prihvatite posao, javite mi što pre. U suprotnom, staviću vas na spisak za snabdevanje gorivom i tranzit u sledećih petnaest sati.“

Ponovo je pogledala poruku, i onda je poslala sa kopijom za Ahmeda Makejhila, predsedavajućeg u bezbednosnom komitetu. Usledio je potom izvršni nalog da se *Rosinante* premesti na vrh liste za opremanje i odobravanje tranzita. A onda Von diskretno pokuca na njena vrata.

Shvati njeno stenjanje kao dozvolu da uđe, s pravom.

„Generalni sekretar Li se raspituje da li vam je dobro, madam“, reče on. „Počeo je da brine.“

Ona pogleda koliko je sati. Njen sat pauze okončao se pre dvadeset minuta.

„Kaži mu da stižem“, reče ona. „Imam li neku preobuku?“

„U plakaru, madam“, reče Von dok je ponovo izlazio, tih kao fantom. Dramer se brzo presvuče, skinuvši svečani žaket i pantalone kako bi ih zamenila bluzom od bambus-svile i samokrojevom suknjom protkanom neuronskom mrežom koja je bila inteligentna koliko i kakav insekt, samo da bi se starala o tome da joj tkanina valjano pada. Osmotri se u ogledalu sa izvesnim zadovoljstvom. Želela je samo da je Saba tu sa njom. Ali on bi se verovatno preterano šegaćio na temu kraljičinog supruga. Isključila je ogledalo, čiji se ekran automatski vratio slici Zemlje.

Više od polovine planete sada je bilo u mraku, tako da je preostao belo-plavi srp. Stanovnici Pojasa pokušali su da ubiju Zemlju, ali eto nje, i dalje se okreće. Pokušali su da spale brodove

---

unutrašnjih planeta, ali eto mornarice ZMK, ponovo skrpljene i u letu.

S druge strane, Zemlja je generacijama pokušavala da guši stanovnike Pojasa pod svojom čizmom, ali tu je sada Dramer. Vreme ih je pretvorilo u saveznike u velikoj ekspanziji civilizacije prema zvezdama.

Makar dok se nešto *drugo* ne promeni.

Drugo poglavlje: Bobi

Tranzit iz spore zone ostao je iza njih i do Friholda neće stići još nedeljama, ali atmosfersko sletanje u brodu starom koliko *Rosinante* nije bilo tričarija kao nekada. Starost se ispoljavala na neočekivane načine. Stvari koje su ranije uvek radile sada su otkazivale. Na to čovek mora da bude spreman koliko god može.

Bobi začkilji u zidni panel na mašinskoj palubi i zagleda se u dug spisak podataka koji se kretao po ekranu, da bi na kraju usledilo uveravanje broda da može da se izbori sa još jednim sletanjem i pritom ne izgori.

„Sve je zeleno što se tiče potisnika za atmosfersko kočenje“, reče Bobi.

„Hmmm?“ Aleks se sanjivo oglasi kraj panela.

„Jesi li budan tamo? Dođavola, ovo je tvoj spisak priprema za spuštanje. Ja ovde dole sve radim. Mogao bi makar da se praviš da te zanima.“

„Aha, ne spavam“, odgovori pilot, „samo imam sopstveni spisak sranja koja moram da obavim.“ Čula mu je osmeh u glasu.

Bobi zatvori ekran za dijagnostiku. Verifikovanje statusa potisnika bilo je poslednje na listi njenih radnih zadataka. I osim oblačenja odela i izlaska napolje da fizički pogleda u brižalice, više nije mogla mnogo toga da učini.

„Idem malo da pospremim, pa se penjem“, reče ona.

„Mmhm.“

Bobi odloži alat i blagim rastvaračem ukloni malo maziva koje je prosula. Mirisalo je slatko i jetko, kao nešto što bi sebi pripremila za jelo u vreme kada je živela sama na Marsu. Teskobaj ju je nagonila da se dodatno priprema za misiju čak i pošto je već bila spremna. U starim danima, iznova i iznova bi čistila i servisirala svoj motorni oklop sve dok to ne bi preraslo u neku vrstu meditacije. Sada je na isti način postupala i prema brodu.

Sad je na *Rosinanteu* živela više godina nego na bilo kom drugom mestu. Duže nego u domu svog detinjstva. Duže nego u službi među marincima.

Mašinska paluba je bila Ejmosov domen, a mehaničar je sve dobro održavao. Svaka alatka bila je na svom mestu, svaka površina besprekorno čista. Osim mirisa masti i rastvarača, u tom odeljku se osećao još samo ozon, koji je ukazivao na to da u blizini snažno struji elektricitet. Pod je vibrirao u ritmu fuzionog reaktora sa palube ispod nje, živog srca broda.

Na jednoj pregradi Ejmos je ispisao znak koji je glasio:

ON SE STARA O TEBI

STARAJ SE I TI O NJEMU

Bobi potapša te reči dok je prolazila kraj znaka i pope se na lift-platformu koja je prolazila čitavim brodom. *Rosi* je bio pod veoma blagim kočionim potiskom od 0,2 gravitacije, i svojevremeno je vožnja liftom umesto penjanja uz lestvice bila nešto nalik na poraz, čak i kada je brod bio pod deset puta jačim potiskom. Ali u poslednjih nekoliko godina Bobi je osećala probleme u zglobovima, a dokazivanje pred samom sobom da može da se tuda popne prestalo je toliko da joj znači.

Činilo joj se da je pravi znak da starite onaj trenutak kada više ne osećate potrebu da dokažete kako ne starite.

Vrata između paluba klizila su u stranu dok se lift primicao, a onda se tiho zatvarala po njenom prolasku. *Rosi* je možda bio

---

deceniju ili dve stariji od momenta kad ga je bilo najbolje prodati, ali Klarisa nije trpela nikakvo krckanje ni škripanje na svom brodu. Najmanje jednom nedeljno Kler je obavljala kompletnu proveru svih sistema za održavanje uslova života i vrata pod pritiskom. Kad je Bobi to pomenula Holdenu, on je rekao: *Zato što je jednom već skršila brod, pa još pokušava da ga popravi.*

Lift je odzujao do komandne palube, zaustavio se, i Bobi je stupila sa njega. Sigurnosna vrata prema pilotskoj kabini bila su otvorena. Aleksova smeđa i gotovo sasvim ćelava glava virila je iznad naslona pilotskog ležaja za ubrzanja. Posada je najviše vremena provodila na Komandnoj, i atmosfera je tamo bila suptilno drugačija. Dugi sati provedeni na ležajevima za ubrzanje doveli su do toga da zadah njihovog znoja nikada nije mogao sasvim da se ukloni, koliko god predano radili uređaji za recikliranje vazduha. I, kao i u svakoj drugoj prostoriji u kojoj je Džejms Holden provodio mnogo vremena, tu se osećao prijatan miris stare kafe.

Bobi pređe prstom preko pregrade, osetivši kako zaštitna tkanina protiv ljušpanja pucketa pod pritiskom. Tamnosiva boja je izbledela, i sve je teže bilo ustanoviti na kojim mestima tkanina nije usklađena zato što je bila oštećena i zakrpljena, a gde je samo neravnomerno starila. Ubrzo će morati da bude zamenjena. Boja joj nije smetala, ali krckanje je značilo da tkanina gubi elastičnost. Postaje previše krta da bi ispunjavala svoju svrhu.

Bobi su bolela oba ramena, i bilo je sve nezgodnije ustanoviti razliku između onog koje je bilo eksplozivno iščašeno tokom godina obuke za borbu golim rukama i onog koje ju je samo bolelo zbog decenija nemilosrdnog korišćenja tela. U životu je u borbama stekla mnogo ožiljaka, i sve ih je teže bilo razlikovati od normalnih oštećenja usled starosti. Poput raznobojnih mrlja na *Rosijevim* pregradama, sve je samo bledele i stapalo se u istu nijansu.

Popela se kratkim lestvicama kroz vrata u pilotsku kabinu, pokušavajući da uživa u tištanju u ramenima onako kako je nekada uživala u upali posle jakog treninga. Kao što joj je jedan stari narednik na obuci rekao, bol je ratniku drug. Bol te podseća da još nisi mrtva.

„Ej“, reče Aleks dok se spuštala kraj njega na stolicu nišandžije. „U kakvom nam je stanju ovo naše devojče?“

„Matoro, ali još može da se muva okolo.“

„Mislio sam na letelicu.“

Bobi se nasmeja i podiže taktički ekran. U daljini se videla planeta Frihold. Misija. „Moj brat je uvek prigovarao kako provodim previše vremena u potrazi za metaforama.“

„Vremešna marsovska ratnica unutar vremešne marsovske ratnice“, reče Aleks, i u glasu mu se čuo prizvuk osmeha. „Tu ne moraš mnogo da se trudiš.“

„Nisam toliko vremešna da ne mogu da te isprašim.“ Bobi je zumirala Frihold na taktičkom ekranu. Šareni kliker sa smeđim kontinentima i zelenim okeanima, uz poneki beli uvojak oblaka. „Koliko još?“

„Stižemo tamo za nedelju dana.“

„Jesi li razgovarao skoro sa Žiz? Šta radi budući tata moje bebice?“

„Žizel je dobro, i kaže kako Kitu ide sjajno. Odabrao je planetarni inženjering kao glavni predmet na Mariner Teku.“

„To je sada najtraženije zanimanje na tržištu radne snage“, saglasi se Bobi.

Ona je bila Aleksova kuma kad se venčao sa Žizel, i čekala je u bolnici na Cereri kada se trinaest meseci kasnije rodio Kit. Sada je Kit upisao fakultet, a Aleks je bio razveden već duže od decenije. On je bio njen najbolji prijatelj, ali kao muž je bio potpuno beznadežan. Posle njegovog drugog bračnog brodoloma, Bobi mu je rekla da joj se obrati kad poželi da priredi sebi bol, kako bi mu polomila ruku i svima uštedela mnogo vremena.

Ali pored sve te nepotrebne drame, iz Aleksove i Žizeline kratkotrajne propasti od braka ispilio se Kit, i vaseljena je zbog toga bila mnogo bolja nego ranije. Dečak je od Aleksa nasledio sav njegov lakonski šarm, a od majke kraljevsku lepotu. Kad god joj se obraćao sa „tetka Bobi“, želela je da ga stegne u zagrljaj tako da mu rebra zakrckaju.

„Kad budeš slao odgovor, gledaj da obavezno kažeš Žiz da sam rekla 'odjebi'“, reče Bobi. Taj brak nije propao baš sasvim zbog Žizel, ali Bobi je u vreme razvoda odabrala da drži stranu Aleksu, pa se zato ponašala kao da njegovu bivšu krivi za sve zato što je to bilo deo pakta najboljih prijatelja. Aleks se tome protivio, ali ona je znala da joj je ujedno zahvalan zbog toga što govori sve ono što on ne može.

„Reći ću Žizel koliko je ljubiš“, reče Aleks.

„I kaži Kitu da tetka Bobi kaže čao, i da želim nove slike. Sve njegovo što imam staro je godinu dana. Želim da vidim u šta će da se izmetne moja mala muškarčina.“

„Znaš da je prilično jezivo flertovati sa detetom koje poznaješ otkad se rodilo, jelda?“

„Moja ljubav je čista“, odgovori Bobi, a onda se prebaci sa taktičkog na parametre misije. Na Friholdu je bilo nešto manje od trista stanovnika, i svi su bili rođeni na Zemlji. Nazivali su sebe Skupštinom suverenih građana, šta god to značilo. Ali u manifestu kolonizatorskog broda bilo je mnogo vatrenog naoružanja i municije. A u nedeljama koje je *Rosi* trošio u padu prema Friholdovom suncu, tamošnje stanovništvo je imalo dosta vremena da se pripremi.

Dok je čitao podatke kraj nje, Aleks reče: „Kapetanu će dole biti potrebna izvesna podrška.“

„Aha. Sledeća stavka na spisku zadataka mi je da sa Ejmosom popričam o tome.“

„Nosiš Betsi?“

„Ovo verovatno nije situacija prikladna za Betsi, mornaru“, reče Bobi. Betsi je bio Alekov nadimak za oklop marsovskih marinaca izvidnika koji je ona držala u brodskom skladištu. Ona godinama nije to stavila na sebe, ali je oklop svejedno održavala u radnom stanju i punila mu baterije. Osećala je toplinu i prijatnost zbog puke činjenice da je on tu. Za svaki slučaj.

„Razumem“, reče Aleks.

„Uostalom, gde je Ejmos?“

Bila je suptilna ta razlika između Aleksove lagodnosti i Alekovog truda da zvuči lagodno. „Brod misli da je on u ambulanti“, reče Aleks.

Klarisa, pomisli Bobi. E, jebi ga.

Rosinanteova ambulanta osećala se na antiseptik i povraćanje.

Miris antiseptika dopirao je iz malog podnog čistača koji je zujao prostorijom i ostavljao za sobom trag sjajne podne obloge. Zadah povraćanja sa kiselinom i žuči poticao je od Klarise Mao.

„Bobi“, reče ona i osmehnu se. Bila je na jednom ležaju ambulante, sa manžetom autodoktora oko mišice, koja je brujala i zujala, povremeno i škljocala. Sa svakim škljocajem Klerino lice bi se steglo. Injekcije, možda, ili nešto gore.

„Hej, Bobice“, reče Ejmos. Glomazni mehaničar je sedeo kraj Kler i čitao nešto na svom ručnom terminalu. Nije podigao pogled kad je Bobi ušla u prostoriju, ali je podigao ruku u znak pozdrava.

„Kako ti je danas?“, upita Bobi, iskrivivši lice u sebi dok je to izgovarala.

„Ustajem za koji minut“, reče Kler. „Jesam li propustila nešto u pripremljenoj proverbi za sletanje?“

„Ne, ne“, odgovori Bobi, odmahnuvši glavom. Plašila se da će Kler iščupati cevke iz mišice i skočiti s kreveta ako kaže da. „Ma kakvi. Samo sam htela da nakratko pozajmim ovog tikvana.“

„Je li?“ reče Ejmos, pogledavši je prvi put. „Ne smeta ti to, Breskvice?“

„Samo se posluži, Bobi“, reče ona, mahnuvši prema ambulanti generalno. „Uvek ćete me naći kod kuće.“

„U redu.“ Ejmos ustade, i Bobi ga povede u hodnik.

Kada su bili među bledosivim zidovima, sa vratima ambulante zatvorenim iza njihovih leđa, Ejmos kao da je malo splasnulo. Naslonio se na zid i uzdahnuo. „Teško je to gledati, znaš?“

„Kako joj je?“

„Ima dobre i loše dane, kao i svi, uostalom“, reče Ejmos. „Te žlezde koje je naknadno ugradila neprestano ubacuju svoj pacovski otrov u njenu krv, a mi ga neprestano filtriramo i izbacujemo. Ali kad bismo ih izvadili, to bi je još gore sjebalo, tako da...“

Ejmos ponovo slegnu ramenima. Izgledao je umorno. Bobi nikada nije bila u stanju da ustanovi kakav je zaista odnos između *Rosijevo* mehaničara i njegove malene saradnice. Nisu spavali zajedno, i činilo se da to nikada nisu uradili. Gotovo nikad nisu ni razgovarali. Ali kada je Klerino zdravlje počelo da se urušava, Ejmos je obično bio tamo kraj nje, u ambulanti. Bobi se zbog toga pitala da li bi on tako postupao i kad bi se ona razbolela. Da li bi to iko radio.

Krupni mehaničar je i sam ovih dana izgledao nešto mršavije nego obično. Dok je većina muškaraca bila sklona gojenju u poznijim godinama, za Ejmosa je važno suprotno. Ono sala što je imao nestalo je, i sada su mu mišice i vrat izgledali žilavo, puni starih mišića tik ispod kože. Tvrđe od obućarske kože.

„Pa“, reče on, „šta ima?“

„Da li si pročitao moj izveštaj o Friholdu?“

„Pretrčao sam ga.“

„Trista ljudi koji mrze centralizovanu vlast i vole oružje. Holden će insistirati na tome da se sastane s njima na njihovoj teritoriji, pošto on radi takva sranja. Trebaće mu podrška.“

„Aha“, saglasi se Ejmos. „Vodiću računa o njemu.“

„Mislila sam da možda ja preuzmem to na sebe“, reče Bobi, klimnuvši glavom prema vratima ambulante. Ne izgovorivši: *Ona ne izgleda dobro*. Ejmos napući usne, razmišljajući.

„Aha, dobro“, reče Ejmos. „Atmosfersko sletanje će verovatno da razbuca ovaj krš. Imaću ovde pune ruke posla.“

Bobi se okrenu da pođe, a onda je nešto primora da stane. Pre nego što je znala da će to izgovoriti, ona upita: „Koliko još?“

„Do kraja njenog života“, reče Ejmos, pa se vrati u ambulantu i zatvori sigurnosna vrata za sobom.

Zatekla je Holdena i Naomi kako doručkuju u brodskoj kuhinji. Miris kajgane sa lukom u prahu i onim što je glumilo paprike utrkivao se sa aromom kuvanja kafe. Bobin želudac zakrča čim je ušla u prostoriju, i Holden bez reči gurnu tanjir prema njoj pa poče da ga puni jajima.

„Uživaj, jer ovo su poslednja prava jaja dok se ne vratimo na Medinu“, reče Holden dok joj je pripremao obrok.

Naomi sažvaka zalogaj pa upita: „Šta se dešava?“

„Ljudi, da li ste pročitali moju procenu pretnje na Friholdu?“

„Pretrčali smo je“, odgovori Holden.

„Kolonija prve generacije“, reče Naomi. „Osam godina od osnivanja, i dalje samo sa jednim gradom u polusušnoj ume-renoj klimatskoj zoni. Poljoprivreda niskog nivoa, ali hrana potiče uglavnom iz hidroponika. Malo koza i živine, ali i stoka preživljava zahvaljujući hidroponicima, tako da im model i nije baš najefikasniji. Litijum u planetarnoj kori i neobično mnogo uranijuma zarobljenog u polarnim glečerima, što znači da bi trebalo lako da se dođe do helijuma ako ikada uspostave infrastrukturu za rudarenje bilo čega. Povelja im nalaže radikalnu ličnu autonomiju koju sprovodi građanska milicija i u koju je učlanjeno čitavo kolonijalno stanovništvo.“

„Stvarno?“, reče Holden. „Čitavo stanovništvo?“

„Dakle, trista ljudi koji vole oružje“, reče Naomi, a onda pokaza na Holdena. „Ovaj ovde će insistirati na tome da izađe iz broda i lično razgovara s njima.“

„Jelda?“, reče Bobi, pa brzo ubaci gomilu jaja u usta. Bila su upravo onoliko ukusna koliko joj je miris obećavao.

„Ovo *mora* da se obavi licem u lice“, reče Holden. „U suprotnom, mogli smo samo da im pošaljemo preko radija poruku sa Medine i prištedimo sebi putovanje.“

„Diplomatija je tvoj posao“, reče Bobi. „Mene strogo brinu taktička pitanja. A kada je reč o vlastima na Friholdu, reći ćemo im da nema razloga za pucnjavu i nadaćemo se najboljem.“

Holden odgurnu svoj poluprazni tanjir i zaveli se, namrštivši se. „Objasni to.“

„Zaista je trebalo da pročitate moju procenu.“

Naomi dograbi Holdenovu šolju i priđe mašini za kafu. „Mislim da znam šta ona time hoće da kaže. Želiš li još kafe, Bobi?“

„Da, hvala ti“, reče Bobi, a onda podiže taktičku procenu na svom ručnom terminalu. „To su ljudi koji su napustili Zemlju kako bi osnovali koloniju utemeljenu na ličnom suverenitetu. Oni veruju u apsolutno pravo svakog građanina da brani sebe i svoju imovinu, ako je potrebno i primenom smrtonosne sile. A dobro su naoružani za to.“

„Taj deo sam ispratio“, reče Holden.

„Isto tako, u ovom trenutku su još godinama udaljeni od samoodrživosti. Oslanjaju se na hidroponike zato što im je teško da razviju zemljište za svoje staklenike. Razlog je negde u sadržini minerala. Novac koji su uspeali da dobiju na osnovu preliminarnih rudarskih fjučersa sav ide Oberonu za poljoprivredne zalihe potrebne da se taj problem prevaziđe. Nisu saglasni s tim da Transportni sindikat naplaćuje tarife za bilo šta neophodno za održavanje života. Zbog toga smo sada ovde.“

Naomi joj pruži šolju vrela kafe sa dosta šlaga, baš kao što i ona voli. Holden klimnu glavom na način koji je verovatno nagoveštavao nevolje. Razumeo je šta mu je govorila.

„Koliko će im trebati da dođu do lokalnih useva?“, upita Naomi, nagnuvši se preko njenog ramena da pogleda izveštaj.

„Ne znam, ali to nije pitanje koje se ovde postavlja...“

„Pitanje koje se ovde postavlja“, reče Holden, „jeste da li im donosimo smrtnu presudu. Zar ne? Sletećemo i reći im da su odsečeni od trgovine sa drugim kolonijama. A oni znaju da će ostati bez upotrebljive hrane za nekoliko meseci, dok će im za uzgoj sopstvene biti potrebne godine. Sindikat ih dovodi u nemoguć položaj. A kad sada kažem *sindikat*, mislim na nas. Mi to radimo.“

„Da“, saglasi se Bobi, obradovana time što ju je izgleda razumeo. „To su ljudi koji veruju u neotuđivo pravo da koriste smrtonosnu silu u odbrani sopstvenog života. Kad sletimo i saopštimo im da su odsečeni, nećemo im ostaviti nikakav razlog da ne pokušaju preotimanje broda.“

„Ne razumem kaznu“, reče Naomi. „Izgleda mi preoštro.“

„Izgleda da je Dramer samo čekala na ovo“, reče Holden. Nije izgledao zadovoljno. „Prva kolonija koja zaista stavlja na probu to dokle će sindikat ići u zaštiti svog monopola na upotrebu kapija. I smrviće taj prvi primer toliko nemilosrdno da niko drugi više nikada ne pokuša s tim. Ona sada ubija jednu koloniju kako kasnije ne bi morala to da uradi sa hiljadu i trista drugih.“

Ta zamisao je ostala da visi u vazduhu kao dim iznad partije pokera. Naomin izraz bio je odraz Bobine zabrinutosti. Holden je bio fokusiran na sebe kao i uvek kada je razmišljao o nečemu što teško ugrožava bezbednost. Trogodišnja blokada je bila oštra. Trogodišnja blokada u slučaju kada te za manje od godine čeka umiranje od gladi bila je još gora. Dovoljan motiv za nasilje, u najmanju ruku. Možda i za više od toga.

„Dakle“, reče Bobi, „biće ovo interesantno.“

Treće poglavlje: Santjago Džili Sing

Sing oseti žmarce na ručnom zglobu i povuče rukav naviše. Monitor obavijen oko njegove podlaktice primeti da je on pogledao u njega i prikaza obaveštenje o njegovom najhitnijem zadatku: predstojećem prijemu kod visokog konzula.

On ponovo podesi tajmer za obaveštavanje na pola sata pre samog sastanka. Informatički uređaj mu se nalazio na ruci ili u džepu već skoro pet godina. Znao je sve što se o njemu znati moglo. Predstojeći prijem kod visokog konzula tretirao je kao najvažniji događaj u njegovom životu.

I nije grešio.

On vrati rukav na mesto, cimnuvši ga još jednom oštro kako bi poravnao eventualne nove nabore, pa se osmotri u ogledalu. Plavo-bela svečana uniforma stajala mu je kao rukavica, naglašavala njegovo mišićavo telo koje je vajao svakog dana po jedan sat u teretani. Upravo stečene kapetanske zvezdice svetlucale su na njegovom okovratniku, uglačane do zlatnog sjaja. Brada i glava su mu bile sveže obrijane, i činilo mu se da je zahvaljujući tome izgledao divlje, grabljivo, kao što i priliči vojniku.

„Još se lickaš?“, reče Natalija iz kupatila. Ona otvori vrata i izađe u oblaku pare, mokre kose. „Tako zgodan muškarac prosto mora da se opipa, rekla bih.“